

עלון המשק

גבעת חיים
הקיבוץ המאוחד

8.7.1966

יום ו' כ' בחמוז תשכ"ו

Handwritten signature

לקראת חג המחזור

שבוע הבא נחוג את קבלתם של בני י"ב לחברות בקיבוץ. כידוע, החנהלו השנה שי- הן אישיות עם מועמדים הצעירים ע"י צוותה של חברים, וועדה מיוחדת, שהרכבה מקרב חברי הצוותה תביא בפני האסיפה את החצעה של אישורים לחברות.

האסיפה החגיגית תחקיים ביום ד' 13 ביולי, ערב עלייתנו על הקרקע.

מסיבת המחזור תחקיים בליל שבת 15 ביולי, על הדשא המרכזי שבשכונת שכבת הנעורים.

בהתאם לנוהג של השנים האחרונות, המסיבה היא פנימית.

הפניה השבוע לצירון עלייתנו על הקרקע היא כדלהלן:

הערב אנו מוזמנים להשתתף במסיבת "בצורתא" המוקדשת לענף הבנות. בחלקה השני יוקרנו ע"י אשר גולן סרטים, אשר הסריט במשק לרגל מועדים שונים.

מחר, במוצאי שבת יתקיים בחדר האוכל קונצרט, המבוצע ע"י חברי משק.

ביום א' ביקור בהצגה "הדה גבלר".

ביום ב' - במועדון - משחק שחמט סימול-טני עם עוזי גלר לצירון הישגיו במשחקי שחמט-קייט בנתניה. בערב זה יאמרו חברי ברכה ויוגש כיבוד.

ביום ג' הסרט המצוין - "ד"ר סטרנב'לו".

ביום ד' - אסיפה חגיגית.

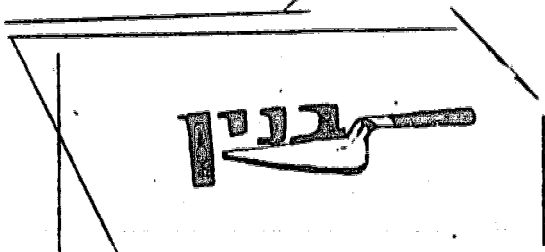
ביום ה' - סרט לילדים.

ביום ו' מסיבת חג המחזור.

לשרה ואל

ולבני משפחת של ור
מזל טוב

להולדת הבת והנכדה

השליפנים - ב-12 יחידות שיכון הוותיקים אנו מקיים לסיים עד הזורף. השנה- דלנו (אולי קצת יותר מדי) לבוא לקראת החברים בדרישות שונות. זה, כמובן, ייקר בהרבה את העבודה. ההוצאות לכל יחידה מסתכמות ב-4 אלפים לירות.

ההעברות. לאחר כניסתם של החברים ל-12 יחידות שיכון וותיקים חדש יש תהליך עצום של העברות (48) וזה מצריך זמן רב. העברות אלו הן אחד המאמצים והמטרדים שבביל העושים בבניה. מה גם שבחלק מחדרי שיכון העולים ייעשה שיפוץ מלא כולל צבע יסוד.

במסגרת עבודות אלו שיפצנו גם 8 חדרים בקומה ב' של בית ג' שהיו מיועדים לבני המחזור המתקבלים עתה לחברות. והנה הוחלט להעמידם לרשות בני הגרעין העומד להגיע.

שונות. מסיימים עתה את התקנתו של הלול האמריקאי לגידול הודים ומחשינים בו דיצפה מדיקט.

מפרקים את מבנה הפח של באר ג' בשטח "הביצה" ובמקומו מקימים מבנה מבלוקים עם גג ביטון.

ומה בתכנית?

חדר המוסקה. כידוע הוחלט להקימו ואנו מספלים בקביעת המקום. התכנית של אלי בן-משה.

חדרי-חולים. אנו מבררים עתה את האפשרות לקבל הלוואה כסכום נוסף למימון הקיים ואם נצליח נבנה עוד השנה. התכנית שהוכנה ע"י אלי אושרה על ידי המוסדות שלנו.

שיכון וותיקים. ממשרד השיכון קיבלנו תקציב ל-8 יחידות. אנו מבררים עתה צורת הבנייה. דבר אחד ברור, שלפי שעה נמשיך לבנות בקומה אחת.

פינת הנוער. מעלייה הנוער קיבלנו תקציב לשתי יחידות, כל אחת בת 5 חדרים עם שירות-מים. וכן תקציב לכיתה ולמחסן בגדים. היות ופינתנו כשכיל חברת הנוער אחת מן הכיחות שלנו, נבנה בתקציב זה כפי הנראה, ביתן לספרייה לפי חכמתו של אלכס. אריה

אפרת ואברהם

שאו ברכה

להולדת אורן

לכל בני משפחת יוגב

מזל טוב

טיולנו הנהדר

הגיע חורנו לצאח אל מרחבי אירופה.
שלב א: התארגנות. ביקורים אצל המומחים
לנושא, אלא ששהו באירופה מי במשך חודש
ימים ומי במשך זמן רב יותר. קיבלנו
כ-100 הצעות. כולן מצויינות. ויצאנו
בטיול מאורגן.

פתח דבר - שיט באוניה גדולה על כל גי-
נוני הטקס המקובלים עם החדרנים והמלצרים,
המועדונים והברים.

חנייה ראשונה כיוון. ביקרנו באחונה
וסביבתה כיום ובלילה. ערכנו טיול גדול
לאחר העתיקות המפורסם של דלפי. מקום זה
מרשים בנופו ועוד יותר מכך בנוכחים ההס-
טוריים שבו. ביקרנו בחלח קורינוס ובעיר
העתיקה.

המשך הטיול - באוטובוס מגנואה דרך
הריביירה האיטלקית לריביירה הצרפתית;
שהינו קצת במונקו הקטנה והיפה, בה מוזיאון
ימי נהדר וניסינו, כמוכן, את מזלנו בקזינו.

מהעיר ניצח שמנו פעמינו ליעד המרכזי
בצרפת - פריז. דרך האלפים הצרפתיים לעיר
הפועלים ליון ומכאן דרך עמק הלואר הפורה
בו הקלאות מפותחת וטירוח רבות. את כניסת-
נו לפריז התחלנו לחוש עוד מרחוק - בכבי-
שים המתרחבים וזרם המכוניות.

את ימי שהותנו בעיר האורות ניצלנו
במקסימום. כיום מוזיאונים - הלובר, אימ-
רסיוניסטים, רודן... כשאלה נסגרו עלינו
על טור אייפל, שטנו על הסינה וביקרנו במו-
עדונים ובשוק הענקי. דל ביטויינו מלפרט
את גודש הרשמים.

לונדון. עולם חדש, אחר, שונה. גם כאן
הילקנו את זמננו בין מוזיאונים, גן החיות,
הגן הבוטני הענקי והנהדר. בשל קוצר הזמן
לא יכולנו להתרשם מאורח החיים האנגלי,
אך בהכרחנו נשארנו האנגלים כאנשים אדיבים
ונעימים. ערב אחד הקדשנו לשיבה ב'פבים',
בתי הבירה המפורסמים. היה מעניין.

המשך הטיול בארץ חדשה - שווייצריה.
ושוב עולם חדש ואחר מכל מה שראינו - בה
שולטים הירוק, המים הרבים והשלג. חטפנו
מכל הנא כיד: שיט באגמים, טיפוס ברכובים
הרים וירידה בקרונוט כבלים. פגשנו כאן
נערה שויצית דוברת עברית ושאלתה הראשונה
הייתה: "מה לכם כאן, הרי אצלכם הנגב ומיהי
שווייצריה לעומתו?"...

דרך מעבר האלפים גוטרד הגענו לאגמים
היפים השניכים לשווייצריה-ולאיטליה. כאן
החל מסענו באיטליה. דרך מילנו הגענו לפלו-
רנס - עיר נהדרת, מלאה נכסי חרבות וכאן
היינו ממש שיכורים... ראינו את כל פסלי
דוויד שנעשו ע"י טובי הפסלים - אנג'לו,
דונטלו ווריקיו. ביקרנו בשוק העור והקש,
ובגשר הצורפים המפורסם. בערבים שמענו
שירים נפוליטניים בכיכרות העיר.

ההמשך ברומא. מושכנו היה בעיר החדשה,
ממנה הפלגנו אל רומא שבספרים ולוחיקן.
צריך לראות את זה ולהשתכר כמונו.

בסוף ביקרנו בפומפיי ודרך נפולי,
אחונה, לימסול לחיפה, לילדים, לחדר-האוכל
הגדול, לכיח הספר ולברווזיה...

מעכשיו נצפה לחורנו לטיול הבא.

זמירה ואבי

היי דרומה

אבל לא לאילת, כי אם לשטחים הדרו-
מיים של המשק "בין הואריות" ונדמה לי
כי חבר מגיע יותר קל לאילת, מאשר לאי-
זור נשכח זה, שאין בו מטעים ואין בו
גיוסים...

עשייה כמצות אמיר והלכתי לראות את
עבודת הקומביין להוצאה חפוחי-אדמה.
מצאתי מערכת מסוברת של מעליות ושרשרות
רחומה לטרקטור. המכונה פותחת את החלם,
מעלה את החפוחים על סרט נע, מעורבים
ברגבי אדמה. על המכונה עומדים 6 - 7
איש, רוכס ילדים ומוציאים את הרגבים.
הסרט מוביל את הפרי ישר לתוך מיכל
גדול המכיל כ-300 ק"ג, מאוחו
סוג מיכלים המשמשים לקטיף. המיכל מחמלא
חוך עשר דקות והעבודה היא אינטנסיבית
ומדוכזת בשל הרגבים הרכים שיש להספיק
ולהוציאם. מדי פעם יש צורך להפסיק את
עבודתו של הטקטור בשל כך.

בערב קיבלתי מסולל הסברים נוספים
והם: יש לנו 110 ד' חפוחי אדמה. היבול
גבוה. מהזן ההולנדי 'פטרונס', שאנו
אוספים אותו עכשיו, אנו מקבלים 3.3/4
טון לדונם ומה שחשוב יותר כמיון יש
78% סוג א' לאיסוס ועוד 13% א' לשוק
בגלל הכוץ הדביק המונע איסוס. ובאמת,
ישנם חפוחי-אדמה יפים מאד, גדולים
דמוצקים. משקים אחרים בסביבה, יש להם
פחות יבול וכן המיון גם הוא פחות טוב.

הספק המכונה, בצורת מלא ואספקה מי-
כלים סדירה - 8 ד' ליום - כ-30 טון -
ב-10 שעות עבודה. מובן, שצורת הילדים
על המכונה מחחלף באמצע היום.

שאלתי מהו ההספק בהשוואה להספק
באסיף בידים. ובכן - 35 - 40 ילד
יספיקו להוציא אותה הכמות במשך 4-5
שעות. ומה בדבר ההוצאות? יתכן - עונה
סולל - שהעבודה במכונה אינה זולה יותר.
שעה מכונה ללא טרקטור וללא עבודה אנשים
עולה - 20 ל"י, אבל מאין חקח 35-40
ילד למשך שבועיים יום יום ומי יארגן
אותם? כי הרי מלבד חפוחי אדמה יש גם
טיפול במרעה, השקייה כחירס ועבודות
אחרות...

ומה בדבר הפרי הרב הנשאר בשטח אחרי
המכונה? המראה מטעה, אין זה הרבה.
נכון, אפשר היה לאסוף משהו בעזרת יל-
דים קטנים, אך טוב - מי יארגנם?

לפני ההוצאה שורפים את הירק על ידי
ריסוס ולאחר מכן מכסחים אותו. חיסול
הירק גורם להתקשות הקליפה של החפוח
וזה כדי שלא ישחפשף יחר על המידה ע"י
השרשרות.

עבודה חקינה של הקומביין מצריכהמבצ
נכון של האדמה - לא יבש מדי ולא רטוב
מדי, כדי שתפורר יפה ולא יהיו רגבים.
לנו טוב, כי אין לנו אבנים. בבית-אורן
החקלקלה המכונה ע"י הרגבים הקשים
ומספרים, שכל המשק, על זקניו וילדיו,
יוצא מדי בוקר לאסיף חפוחי אדמה.

לילי

כצא' 838

פרס קפלן למכון התערוכות "אמבר"

בעלון קצר לעובדים במפעל התערוכות סופר על הקשיים, שקדמו להקמתו, התפתחותו, הישגיו וחרומתו הגדולה לקידום הענף בארץ כולה.

להלן אנו מביאים קטעים מן העלון ונקדים במעט מספרים:

הקמתו של המפעל עלתה 4 מיליון לירות וחוכנן לתפוקה של 60 אלף טון. התחיל את שנת הייצור הראשונה ב-1 באפריל 1962. בתקופת ההרצה ייצר 10 אלפים טון ועד 30.6.66 ייצר 360 אלף טון תערוכות.

בעלי המכון הם: 38 משקים קבוציים המאוגדים באיגוד מועצת עמק חפר והשומרון. הייצור השנתי הגיע ל-100 אלף טון לשנה - 40% מהייצור לענף הבקר, 50% לענף העופות ו-10% שונים.

ועתה כמה נתונים היסטוריים:

הרעיון להקמת מכון תערוכות מרכזי למשקי עמק-חפר והשומרון נזרק ע"י דן מס במועצת האיגוד ב-1956. הוא חזר אז מסיור באירופה, שם הושפע על ידי ההתפתחות הטכנולוגית לייצור תערוכות במכונות מרכזיים. המטרה: אספקת תערוכות זולה ובאיכות גבוהה יותר מזו, שהמשיקים יכולים לייצר במשקיהם.

המועצה קיבלה את הרעיון והשילה על המזכירות ללמוד את הבעיות הטכניות והמקצועיות הכרוכות בכך. לפני הכל צריך היה להשיג את אישורם של המשקים. במשך שתי שנים ביקרו במשקים וקוימו ישיבות עם ענפי הלול והרפת, עם ועדות משק ובשיחות הקיבוץ. צריך היה להלחם נגד הפיתוי להלוואות ממסלחות להקמת ממגורות.

ב-1958 נתקבלה החלטה סופית. ועדה בת 3 חברים - מהנדס מכונות, מהנדס כימאי ומומחה לבניין. חברי הועדה יצאו לאירופה לחקור בדבר ולבחור את הציוד. הם ביקרו ב-17 מכונות תערוכות ובאוניברסיטאות הפועלות בשטח זה עד אשר נבחרו שתי החברות לאספקת הציוד.

תרומה "אמבר" לקידום הענף בארץ

בהחלטה על הקמת המפעל נטל על עצמו איגוד משקי עמק חפר והשומרון סיכון כבד. מכון מסוג זה היה הראשון בארץ, לא קדם לו שום נסיון, אשר יכול היה בהיקפו להידמות להיקף המפעל המוכנן. התכנית היוותה אתגר, שהנהלת המפעל ועובדיו התמודדו עמו החל מהשלב הראשוני של הבנייה חוץ התגברות על קשיים בתהליך הייצור. ובזה היה "אמבר" מורה דרך לכל אלה שבאו אחריו. הישגי "אמבר" היו לנחלת הכלל.

המפעל שוקד על המשך הפיתוח והמחקר. "אמבר" להלשכה המקצועית של 4 מכונות תערוכות מרכזיים (אמבר, מילובר, מתמור, צמח) ביצעו 31 נסיונות ומחקרים בהשקעת סכומי כסף גדולים. בין הנסיונות-כאלה אשר הביאו להישגים מידיים ואחרים שיניבו פירותיהם בעתיד. כדי להמחיש את התרומה של המחקרים והנסיונות נחאר שנים מהם:

(המשך בטור הבא)

1) **מזון לגידול דגים** - בארץ הייתה נהוגה השיטה של הזנת דגים בגרעיני סורגוס, אשר הביאה לתנובה של 210-220 ק"ג לדונם. הבעיה הייתה לייצר מזון לדגים בצורה, שתמוע פיזורו והתמוססותו במים, שכחוצאה מכך לא יהיה ביזבוז. כחוצאה מפעולה טכנולוגית הצליח אמבר לייצר כפתיח השומרת על החכו-נות הדרושות. הנסיונות שנערכו הצביעו על עליה בתנובת הדגים ב-50%.

2) **ייצור תערוכות כוללת לעגלים** - שיטה זו מאפשרת האבסח עגלים בתערוכה בלבד, ללא תוספת של מזון גס (ירק, חחמיץ, חציר). הנסיון נערך בפיקוח מכון וולקני לחקר החקלאות. נצילות המזון שהושגה טובה יותר ב-10% ומחירו זול יותר ב-20-25 ל"י לטונה.

משקנו שולח ברכה ל"אמבר", הנהלתו ועובדיו לרגל קבלת פרס קפלן.

סיפורה של משחלמת

לא פעם ביקשנו מאראלה שחספר לנו בעלון על לימודיה והנה הפעם נעחרה לנו חוץ שהיא עצמה תוהה - מה בעצם מענין אח החברים? על כן סיפורה הוא קצר ותמציתי.

"אני לומדת ברחובות, בקורס הבינקיבוצי לחקלאות וכלכלה. לאחר שנים רבות של ניתוק מספסל הלימודים - נפלאה היא ההרגשה לשוב ולהצמד אליו. ראיית הדברים שונה לגמרי, בהירה יותר, מובנת יותר.

מקובל שעם ההתבגרות פוחת כושר הקליטה, אך לי נראה שתקצב המואט ברכה בו - הצד ההבנתי פועל בעיניים פקוחות יותר.

לא לפני שנים רבות היה מספר המשחחפים בקורס מועט ושאר לרמת לימודים גבוהה יותר ושררה בו בימים ההם אורה מיוחדת.

לא כן עתה. הלימודים מחנהלים בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה. המגורים מודרניים ואף הם בשטח הפקולטה. החכנית ברובה מורכבת ע"י הפקולטה ואנו עובדים על הנושאים (בעיקר כלכליים) יחד עם הסטודנטים משנה ג'. חכנית השנה הראשונה כללה בעיקר את מדעי היסוד והחחלה של נושאים כלכליים.

הנושאים מועברים על ידי מרצים טובים, אם כי חסרה ההמחשה שכחוצאה מכך הכל יבש קצת.

כיהתי מונה השנה 32 חברים מארבע חנו-עות קיבוציות (כולל הדתי). הגיל הממוצע הוא מעל 30. החברות מועטות. מפתיע להוכח עד כמה ברוב השטחים קטן ההבדל, מועט השוני.

לקראת השנה הבאה מתכוננים לפתוח 2 כיתות כל אחת בת 30 משחחפים - ולהתחיל מיד בחלו-קה לשתי מגמות - כלכלית וחקלאית, דבר שעד כה לא היה. עד עתה הייתה השנה הראשונה אחידה לכולם ורק לקראת השנה השניה חולקו למגמות שונות של התמחות.

מספר שעות הלימודים ביום - 8. ובערב נמשכת העבודה עד השעות הקטנות של הלילה. תענוג לראות את ה"חברה" יושבים ושוקדים. קצב הלימודים מזורז מאד ולעתים נדמה כי יותר מדי. צריך להשקיע הרבה הרבה עבודה...

אראלה

משולחן המזכירות של ברית התנועה הקיבוצית (דף יוני)

שרות לעס. תנועות הנוער החלוציות הציעו למזכירות הברית לקבל על עצמה את האחריות לטיפול בקבוצות צעירים יהודים מארצות הברית, הבאות לארץ לשנה אחת לשם הכרת החיים בארץ. מפעל זה מאורגן ע"י "המרכז לתפוצות" וממומן על ידו. תוצאות הטיפול בקבוצות צעירים אלה בשנה שעברה לא היו מעודדות ביותר. היו אי אלה כשלו-נחה ולפי שעה אין למפעל זה תהודה מספקת בארצות הברית.

להבדיל משנה שעברה, בה הגיעו לארץ מאות צעירים במסגרת המפעל, יבוא השנה, לפי המ-חוכנון כ-125 צעירים וצעירות. מהם ילכו לקבוצה לשנה חמימה כ-25 צעירים בעוד האחרים, כ-100 במספר, יבלו בקיבוצים רק שלושה חודשים במסגרת אולפן ולאחר מכן יסודרו עד תום השנה בבתי אולפנו שונים בהתאם למקצוע של כל אחד מהם.

המזכירות החליטה שעל ה"ברית" לקבל על עצמה את הטיפול בקבוצות של "שרות לעס" וכן להעמיד חבר פעיל, אשר יקדיש חלק מזמנו לעניין. ההנחה היא, שנסיון השנה יקנה לנו מושג נכון על האפשרויות הגנוזות במפעל זה.

יובל החמישים ל"החלוצים" הובאה הצעה למזכירות לקבוע את שנת 1967 כשנה בה יינחן ביטוי ציבורי נרחב למלאות חמישים שנה לייסוד "החלוצים". הח"ח יצחק צוקרמן (לוחמי הגיטאות), יהודה הילמן (גבול) ויששכר עיבדו תוכנית מקיפה של אירועים שיהיה בהם משום ציון נאות לתנועת "החלוצים" והסבירו בישיבת המזכירות את הערך המחנך שיש בביצוע תוכנית זו.

היתה זו בעצם טיוטת תוכנית וחברי המזכירות הביעו דעתם שיש לברר כהלכה מה לקרב בתוכנית, שהובאה ומה להרחיק. היה ברור למשתתפים בישיבה שביצוע התוכנית כרוך במא-מץ ניכר ויידרשו כוחות אדם וסכומי כסף רבים. סוכם לכן שתקבע ועדה שבה יטלו חלק באי כוח כל הזרמים הקיבוציים, אשר תקבל על עצמה לבחון ולבדוק את התוכנית שהוגשה ולהציע למזכירות תכנית, שתקפל בחוכה ביטוי הולם ומחנך, אך שחלום את המצב המחמיר במדינה.

הטרקטור "המוסיקלי"

ביום שישי האחרון השאירו אנשי הבנייה טרקטור בלתי כבוי בשטח בית הספר, סמוך לצריף המוסיקה. פתאם גילה הטרקטור החעני-נות בנעשה בצריף, זו לעברו, נכנס בקיר אחד, יצא בשני והרסו כליל. לשבחו יש לומר שלא נגע בציון - הריהוט והפסנתר נשארו שלמים. הוא פשוט נזהר לנוע באמצע...

ועתה צחוק בצד ונשאל - מי אחראי למע-שה פלילי זה? כי רק הודות לחופש לא נמצא אותה שעה בצריף ילדים.

על ועדת הבטיחות לחקור בדבר.

החברת לזכרו של ארנושט חולקה בחאי החברים במחון הבגדים.

באסיפה

באסיפה של ה-2 ביולי הובאה לדיון פנייתו של יהושע צדוק להחקבל לשנת נסיון למשק - 8 שנים לאחר שעזבו.

המזכירות, שנפגשה עם יהושע מספר פע-מים לשיחות מפורטות, אף הציעה לו לעבוד בשנה זו ב"אמבר" חוץ רצון להקל עליו על ידי כך את קליטתו מחדש. הצעה זו היא שיעוררה דיון ער ואף תגובות חריפות באסיפה. היו חברים שטענו, כי על יהושע לבוא ללא כל תנאים ולנסות להקלט במשק חוץ כדי עבודה בו ולא מחוצה לו. לעומתם טענו אחרים, ש"אמבר" הוא ענף ושלוחה של המשק ואין בכך שום דבר יוצא דופן להקל על אדם את קליטתו בקיבוץ ע"י עבודה מתאימה.

הוצע להצביע פעמיים: (1) על קבלתו של יהושע. (2) על קבלתו בדרך שסוכם בינו לבין המזכירות.

בהצבעה ראשונה נתקבל, כמובן, יהושע, שהוא גם בן המשק הזה, בברכה ע"י כל החברים.

בהצבעה שניה הצביעו 90 בעד, 19 נגד. בתום שנת הנסיון, כאשר יוברר סופית מעמדו של יהושע - יוחלט גם מה ייעשה ברכושו, שצבר בחוץ.

ועוד באסיפה זו:

יצחק מדר הודיע, שכל עוד לא נבחר המזכיר השני וצוות המנחים לאסיפות - כפי שהוחלט באסיפה לפני מספר שבועות, לא יוכל גם הוא לכהן בתפקיד המזכיר.

אושרה פנייתה של דניאלה לעבוד תקופת מה על ספינת הקיבוץ.

שולה פרנק חזרה בה מהחלטתה לעזוב את המשק והיא חוזרת הביתה.

הודיעו על עזיבתם של שרה ודרור.

בתברואה

בא הקיץ ובעיות התברואה תובעות הקפדה וערנות מתמדת. אויב מספר א' הם הזבובים. נגדם אנו מרססים שלש פעמים בשבוע את הפ-חים, הלולים, הרפת ובור האשפה.

פעם בשבוע אנו מרססים במקומות המים הפתוחים נגד יחושים. במלחמה נגד יחושים פועל גם מטרד הבריאות ומדעצת עמק-הפר.

בענפי החי אנו מפזרים רעל נגד חולדות והמצב בשטח זה אצלנו הוא כהחלט משביע רצון. וכן נעשית פעולה רצינית בכל הברי-כות נגד ג'וקים.

מיכלי האשפה החדשים, אשר שינו לחלוטין את מראה המחנה והקלו את השמירה על הנק-יון - רכישתם לא הושלמה עדיין. השלב השני לרכישתם הועבר לשנת החקציב הבאה. ואז יות-קנו גם משטחי הביטון לכל המיכלים.

לצערי, עלי לחזור ולבקש גם הפעם את החברים שיקפידו בהקפת הפחים ולהשאיר את סביבת המיכל או הפח נקיה מכל לכלוך. גזעון

קצת התרבות

ה מ ל ט ב ק א מ ר י

סלחו לי החברים, אשר אחרי המלט הספיקו כבר לחזות בהצגת "ריצ'רד השלישי" המפסיקה, שאחזור עתה לספל בביצוע האפור של המלט.

וכל כך למה? כיוון שאני סבורה, שעלינו לא רק לחזות בהצגות טובות ולהחריש מהן, כי אם גם לנסות להיות את בעיות החיאתרון של דורנו הן במחזות המודרניים והן את האינטרפרטציות החדשניות של המחזות הקלאסיים. לא אחימר להכנס, במסגרת של עלון, לעובי הקורה של בעיות המלט כמחזה בכלל, אבטא רק מהרהורי על מגמתו של הבמאי הפולני סוינרסקי בהצגת הקאמרי. כדאי אולי לציין, שאנחנו לא היינו שפני נסיון שלו. הצגות המלט באינטרפרטציות חדשניות שונות הוצגו בפולניה מולד-חן בפעם הראשונה בשנת 1956 בעיר קרקוב לאחר ועידת ה-20. להצגה זו ניתן אופי פוליטי מובהק.

האם אפשרית אינטרפרטציה כזאת של המחזה? התשובה על כך חיובית, כי בטקסט יש בקצה חברתית, לעצב וסטירה על החרפנות בפני גדולים וחזקים מצד אנשי החצר - אפורטוניזם בלשוננו. די להזכיר את השיחות בין המלט ופולוניוס כדי למצוא אחיזה כזאת. לפי תיאורו של השקספירולוג הפולני יאן קוט הנודע היה זה, אמנם, בצעו פשטני של המלט, אך היתה בו עצמה של מרדות מלאה העזה. המשפט "יש משהו קרוב במלכות דנמרק" - עורר כנראה הד משכנע בפולין המסתחררת מכבלי הסטליניזם כביצע שני, גם הוא אינטרפרטציה מודרנית, אך אחרת, בוצע ב-1959 בוורשה. היה זה, כנראה, המלט הקודם על בעיות הנצח, המטיל ספק בכל, גם בערכים המקודשים ביותר, אך המעשיץ בסתר לבו את הפעולה הספונטנית. מגמה זו לא רק שאינה מסלפת את דוח היצירה, אלא זהה עמה, לדעתי, לחלוטין. (מכאן אולי המסקנה, שאין המלט זקוק כלל לפרשנות מודרנית, אך זו בעיה אחרת).

נחזור להצגה בקאמרי. מה היתה מגמתו של הבמאי וכיצד היה הביצוע? דומני כי לא ראינו כאן המלט מורד במשטר. על כל פנים זה לא היה מודגש, לא שאנו גם המלט פילוסוף. בפנינו הוצג נער עצבני ועלוב וזאת היחה, כנראה, מגמתו של הבמאי. גם מגמה זאת אחיזה לה בטקסט. רבים מהפרשנים המסורתיים טיפלו בהמלט כמקרה של מרה שחורה, מלנכוליה. אך, כאמור, היה זה חמיד אדם גדול בעל עוצמה אינטלקטואלית, אשר נחקף במלנכוליה. שמעון בר, לעומת זאת, עוצב צעיר עצבני נטול כל כוח וגדולה. גימוד כזה של המלט הוא, לדעתי, סירוס הטקסט.

בשדור ב"קול ישראל" על נושא זה, שרבים מהחברים כודאי האזינו לו, אמר שמעון בר, שהוא לא הזדהה עם מגמתו של הבמאי, אך כיוון שידע כי התמרדות מצידו הסכן את מעמדו בתפקיד (אנו מאמינים לו שעווד קוטלר סולק באמת, מסיבה זו) החליט להכנע ולא לוחר על חלום חיים לשחק את המלט. באותו שדור נתבקש שמעון בר לקרוא קטעים לפי הבנתו הוא את החפקיד, אך התוצאה לא היתה, לדעתי, טובה יותר. היה בקריאה זו אולי יותר סנטימנטליות, יותר גיוון רומנטי, אך החפיסה המהותית חסרה. אפשר אם כן לסכם כי שמעון בר, אשר היה טוב ואולי טוב מאד כסטנלי במחזהו המצויין של פינטר - "מסיבת יום הולדת" איננו מתאים פשוט לשחק את המלט.

ובאשר ליחור הדמויות. אנו, אמנם, קיינו לאופליה עדינה ואצילית יותר מאשר היתה שושנה שני, אך כמסגרת הפיסחה של הבמאי - להעניק ציון פשוט יותר לדמויות, היה משחק לא רע.

לעומת זאת החמיץ יוסף ידין הזדמנות גדולה, דוקא בתפיסתו זו של הבמאי, לגלם דמות המלך, כאיש המעשה, איש השלטון הדינמי, אשר על אף פשעו אינו נטול מצפון. החמונה של הפילה ווידוי חעיד על כך. ואנו ראינו סכא כבוד חנועה וחו לא. למרות כל הליקויים לא השחעמנו, לדעתי, הצופים וזה הודות למחזה הנפלא, החויה שבטקסט, הפטוס, הטרגיות וההומור הסרקסטי. יש רק להצטער שההיגוי היה כל כך לקוי ופגם את הצד הפיוטי של השורות השקספיריות.

קלרה המאירי

לבנינו -

מיכאל שורצברג, עומר וינר, גידי בן-יוסף, יצחק בוד

ב ר כ ת ה מ ש ק

בסיימס קורס קצינים

ארנושט - הסבא של שחר

אח ארנושט ראייתי בפעם הראשונה בשדה-נחום, כשבא להעבירנו במשאיית לגבעת-חיים. מיד התרשמתי מהחביבות, בה פנה אלינו בכר-כת "בורק טוב חברים. אני לרשותכם", והתחיל לעזור לנו בהעמסה. חוץ רגעים ספורים היחה לי הרגשה - כמה טוב להמצא בקירבנו. כל הפץ שהרמתי מיד פנה אלי: "תני לי בבקשה לעזור לך". באיזו צניעות וחריצות עבד, לא כמו אדם העושה אח חובתו, אלא כידיד ורע. במשך הנסיעה ניסה לעודד - "יש לנו הרבה משפחות, שעזבו משקים אחרים מסיבות שונות, שאינן ידועות לי, אך הן מרגישות אצלנו טוב". ובני בן חשעת החודשים כאילו הרגיש גם הוא, ששרויים אנו במחיצתו של אדם טוב - צחק במלוא פיו. "אתם יודעים - המשך ארנושט לספר - מענין, שזה כבר גדי שני שאני מביא לגבעת-חיים. כנראה, שאני צריך להביא את כל הגדיים הביתה". חוץ צחוק בלתי פוסק הגענו למשק. ארנושט, כמובן, לא עזב אותנו עד שהסדרנו כחזרנו החדש.

כשהתחלתי לטפל בקבוצת הילדים, בה נמצא גם שחר נכדו, היה ארנושט מבקרנו לעתים קרובות וכל פעם לפני שנכנס לבית שאל - "אפשר להכנס, זה לא מפריע?" חשבתי כל פעם היחה, כמו-בן, "הבית תמיד פתוח". על אף זאת חזר ושאל כל עוד רצה להכנס "אולי זה לא נוח בשעה זו?"

ביום חורפי אחד יצאתי עם קבוצת הפעוטות לטייל. השמש חיממה מאד והתחלתי להוריד מהם את האפודות והסודרים והנה מולי - ארנושט: "שלום! דרושה לך אנלי עזרת? לאן ילדים?" הסחובבנו בשטח משק בית-הספר ובחזרנו ישבנו לנוח קצת. והנה אורי נחלה על צווארו של ארנושט, יגאל על כתפו ומיכל מסכה אוחו ביד, רק שחר עמד מן הצד. פניתי לילדים ואמרתי - "ילדים, ארנושט הוא סבא של שחר". אז ניגש ארנושט לשחר והחל לשיר ולרקוד עם כל הילדים. ואני ישבתי נדהמת, לא האמנתי למראה עיני. לפני היה נער צעיר כנפשו וברוחו. והוא כאילו ניחש את מחשבותי אמר: "גם אני הייתי פעם ילד".

כן, עתה ידעתי למי דומה שחר. תמיד תהיתי - מי בכל המשפחה הזאת כל כך עליז? בטיול הזה ידעתי שהסבא של שחר היה גם אדם עליז מאד.

לעתים קרובות אני רואה עכשיו את ארנושט מתקרב אל הפעוטון, כשחיוך נפלא נסוך על פניו ושחר רץ לקראתו בשמחה - "הנה סבא ארנושט". למרבה הכאב חזרן שוא הוא בלבד...

שושנה וולף

הרשימה הגיעה לידינו לאחר שנחממה החוברת.